

บทที่ 8

วัฏจักรธุรกิจของคลาสสิกยุคใหม่

Neo - Classical Business Cycle

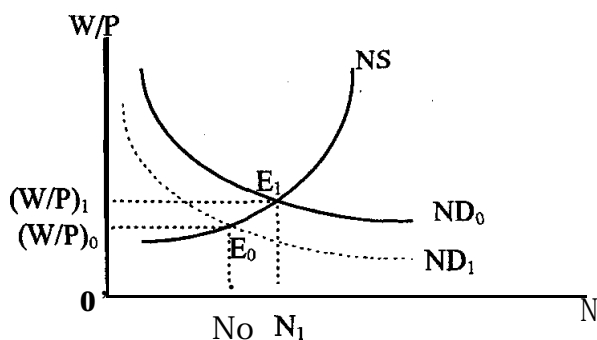
การศึกษาวัฏจักรธุรกิจโดยทั่วไปจะมุ่งความสนใจไปสู่ประเด็นสำคัญ 2 ประเด็นคือ ปัจจัยที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดวัฏจักรและมาตรการที่ใช้เพื่อจัดการกับวัฏจักรธุรกิจ นักเศรษฐศาสตร์มหภาคคลาสสิกยุคใหม่ที่นำโดย Edward Prescott จากมหาวิทยาลัยมินิโซต้า (Minnesota University) และ Finn Kydland จากมหาวิทยาลัย คาร์เนกี เมลลอน (Carnegie Mellon University) ได้พัฒนาทฤษฎีที่ใช้อธิบายถึงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน (the source of shock) ซึ่งทำให้เกิดความผันผวนทางเศรษฐกิจ ทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นเรียกว่า ทฤษฎีวัฏจักรธุรกิจที่แท้จริง (The Real Business Cycle : RBC theory) ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันที่แท้จริง คือปัจจัยทางด้านการผลิตหรือด้านที่แท้จริง (the real side) ของระบบเศรษฐกิจ เช่น การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันที่มีผลกระทบต่อฟังก์ชันการผลิต ขนาดของกำลังแรงงาน ปริมาณการใช้จ่ายของรัฐบาลที่แท้จริง การออมและการบริโภค อนึ่ง นักเศรษฐศาสตร์ได้แยกการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน (shock) ของด้านเศรษฐกิจที่แท้จริง (the real side) จากการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันที่เป็นเงิน (the nominal shock) โดยที่การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันที่เป็นทางการเงิน หมายถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินและอุปสงค์ต่อเงิน

ถึงแม้ว่าปัจจัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันที่แท้จริงและส่งผลกระทบต่อวัฏจักรธุรกิจจะมีหลายตัว แต่นักทฤษฎีวัฏจักรธุรกิจที่แท้จริง (RBC) ได้เน้นไปที่ปัจจัยที่มีผลกระทบฉับพลันต่อฟังก์ชันการผลิต (production Function) และได้เรียกตัวกระทบฉับพลันว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันด้านอุปทาน (the supply shock) หรือการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันเกี่ยวกับประสิทธิผลของการผลิต (the productivity shock) โดยที่การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันเกี่ยวกับประสิทธิผลของการผลิตจะหมายรวมถึงการพัฒนาผลผลิตใหม่ๆ การพัฒนาวิธีการผลิตใหม่ๆ การนำเทคโนโลยีการบริหารใหม่ๆ มาใช้ การ

เปลี่ยนแปลงในทรัพยากรธรรมชาติ สภาพดินฟ้าอากาศที่แปรปรวนผิดปกติ การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบของรัฐบาลที่มีผลต่อการผลิตและการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยอื่น ๆ ที่จะมีผลต่อประสิทธิภาพของการผลิต นักทฤษฎีของ RBC ได้อธิบายว่าการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (expansion) เป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันในทางที่เป็นคุณ (Beneficial productivity shock) และการถดถอย (recession) ทางเศรษฐกิจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันในทางที่เป็นโทษต่อประสิทธิภาพของการผลิต (adverse productivity shock)

8.1 ผลกระทบต่อการชะลอตัวที่มีสาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันในทางที่เป็นโทษต่อประสิทธิภาพของการผลิต

การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันในทางที่เป็นโทษต่อประสิทธิภาพของการผลิต หรือการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันด้านอุปทาน (supply shock) เช่นการขึ้นราคาน้ำมันอย่างฉับพลัน ทำให้ค่า MPL ลดลง ดังนั้นอุปสงค์ต่อแรงงานจะลดลงทุกระดับอัตราค่าจ้างที่แท้จริง ผลที่ตามมาคือ ค่าจ้างที่แท้จริงคุณภาพและการจ้างงานคุณภาพจะลดลง

รูปที่ 8.1 คุณภาพในตลาดแรงงาน

เงินค่าจ้างที่แท้จริงคุณภาพคือ $(W/P)_1$ การจ้างงานคุณภาพคือ N_1 การเพิ่มราคาน้ำมันอย่างฉับพลันทำให้ค่า MPL ลดลง อุปสงค์ต่อแรงงานจะเปลี่ยนจาก ND_0 เป็น ND_1 คุณภาพในตลาดแรงงานจะเปลี่ยนจาก E_1 เป็น E_0 ค่าจ้างที่แท้จริงคุณภาพจะเปลี่ยนจาก

$(W/P)_1$ เป็น $(W/P)_0$ และการจ้างงานดุลยภาพเปลี่ยนจาก N_1 เป็น N_0 นักทฤษฎีของ RBC ได้อธิบายว่า การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันในทางที่เป็นโทษต่อประสิทธิภาพของการผลิตจะเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดเศรษฐกิจชะลอตัว (recessionary)

ในทางตรงกันข้ามการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันที่เป็นคุณที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการผลิต จะนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของผลผลิต และเศรษฐกิจจะเจริญรุ่งเรือง (boom) การจ้างงานดุลยภาพจะเพิ่มขึ้น ตามแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์คลาสสิก การชะลอตัวและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นช่วงเวลาที่เศรษฐกิจไม่อยู่ในดุลยภาพ (the period of disequilibrium) หรือเป็นช่วงเวลาที่ผลผลิตตามความเป็นจริงอยู่ต่ำกว่าหรือมีมากกว่าผลผลิต ณ ระดับดุลยภาพ

ทฤษฎีวิชักรธุรกิจที่แท้จริง ได้เน้นเรื่องความสมดุลของตลาด (market-clearing) ข้อสมมติที่การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของประสิทธิภาพ (productivity shock) จะมีผลต่อเศรษฐกิจ โดยได้อธิบายความจริงว่า

1. ภายใต้ข้อสมมติที่เศรษฐกิจจะถูกกระทบอย่างต่อเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของประสิทธิภาพ ดังนั้นทฤษฎี RBC ได้ทำนายว่าผลผลิตรวม จะผันผวนอย่างต่อเนื่องซ้ำแล้วซ้ำเล่า (recurrent fluctuations)
2. ทฤษฎี RBC ทำนายว่าการจ้างงานจะเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกับผลผลิต (procyclical comovement)
3. ทฤษฎี RBC ทำนายว่าค่าจ้างที่แท้จริงจะสูงขึ้นๆ ในช่วงเศรษฐกิจขยายตัว (boom) มากกว่าในช่วงเศรษฐกิจถดถอย (recession) นั่นคือ ค่าจ้างที่แท้จริงมีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะ procyclical
4. ประสิทธิภาพของแรงงานเฉลี่ย (average labor productivity) เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกับผลผลิตรวมนั้น ผลผลิตต่อแรงงาน 1 คน (output per workers) ในช่วงเศรษฐกิจเจริญเติบโตสูงกว่าในช่วงเศรษฐกิจชะลอตัว คำอธิบายนี้สอดคล้องกับข้อสมมติของนักทฤษฎี RBC ที่ว่าเศรษฐกิจเจริญรุ่งเรืองเป็นช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันในลักษณะที่เป็นคุณซึ่งมีผลต่อ

การเพิ่มประสิทธิภาพของแรงงาน ในขณะที่การชะลอตัวทางเศรษฐกิจเป็นผลของการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันในลักษณะที่เป็น โทษซึ่งมีผลต่อการลดประสิทธิภาพของแรงงานลง นักทฤษฎีของ RBC ชี้ว่า ถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของประสิทธิภาพ ค่าประสิทธิภาพของแรงงานเฉลี่ย (average labor productivity) จะไม่เปลี่ยนแปลงในลักษณะ procyclical

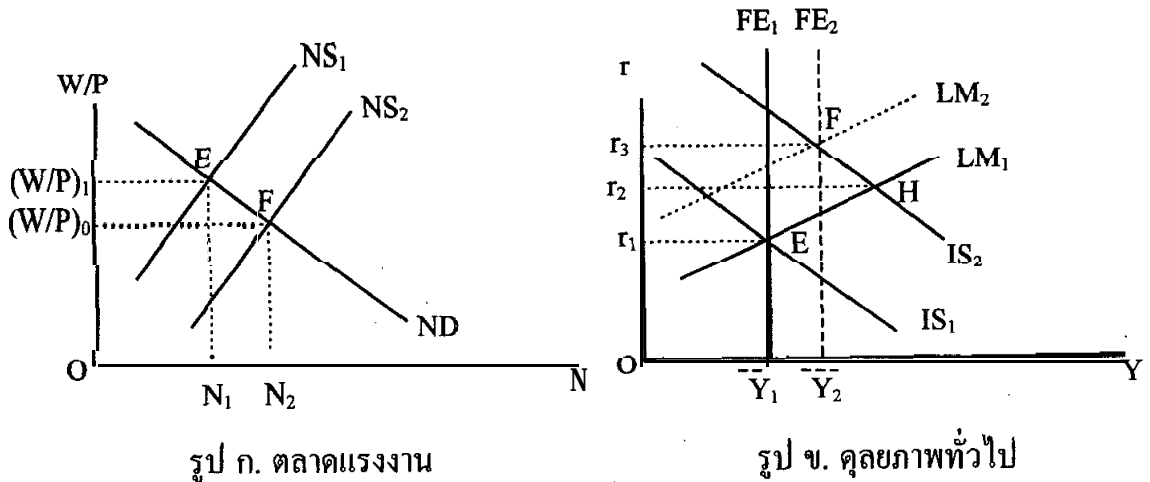
อนึ่งเมื่อไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของประสิทธิภาพการผลิต การขยายการจ้างงานที่เกิดขึ้นในช่วงเศรษฐกิจเจริญรุ่งเรือง จะมีแนวโน้มทำให้ประสิทธิภาพของแรงงานโดยเฉลี่ย (average labor productivity) ลดลงตามหลักทฤษฎีการลดน้อยถอยลงของประสิทธิภาพเพิ่มของแรงงาน (diminishing marginal productivity of labor) ในทำนองเดียวกันเมื่อปราศจากการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของประสิทธิภาพการผลิต เศรษฐกิจชะลอตัวจะเป็นช่วงเวลาที่มีประสิทธิภาพของแรงงานโดยเปรียบเทียบสูงขึ้น ดังนั้นนักทฤษฎีของ RBC ได้มองลักษณะการเปลี่ยนแปลงของประสิทธิภาพของแรงงานโดยเฉลี่ยไปในทิศทางเดียวกันกับผลผลิตรวมเป็นประเด็นสำคัญของการศึกษาเรื่อง RBC

สิ่งที่ไม่สอดคล้องกับทฤษฎี RBC คือ เงินเพื่อมีแนวโน้มลดลงในช่วงหลังเกิดเศรษฐกิจชะลอตัว ทฤษฎี RBC ได้ทำนายว่า การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันต่อประสิทธิภาพในทางที่เป็นโทษจะเป็นสาเหตุของการชะลอตัว (recession) และการเพิ่มขึ้นของระดับราคาสินค้าทั่วไป ดังนั้นตามทฤษฎี RBC ช่วงเวลาของเศรษฐกิจถดถอยจะเป็นช่วงเวลาที่เกิดภาวะเงินเฟ้อด้วย ดังนั้นทฤษฎี RBC จึงไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของวัฏจักรธุรกิจ อย่างไรก็ตามพฤติกรรมการณ์แปรของราคายังเป็นเรื่องที่ยังถกเถียงกันอยู่

8.2 การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันในนโยบายการคลังในแบบจำลองของคลาสสิกใหม่

การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันอื่น ๆ ที่เป็นสาเหตุของวัฏจักรธุรกิจแบบจำลองของ คลาสสิกยุคใหม่คือ การเปลี่ยนแปลงนโยบายการคลัง เช่นการเพิ่มขึ้นหรือการลดลงในการใช้จ่ายของรัฐบาล ตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของการใช้จ่ายของรัฐบาล ได้แก่ การใช้จ่ายทางการทหาร การสร้างถนนขนาดใหญ่ หรือโครงการเกี่ยวกับ

งานสาธารณะอื่นๆ การใช้จ่ายของรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกับผลผลิต (procyclical) ต่อไปนี้จะเป็นแสดงผลของการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของการใช้จ่ายของรัฐบาลต่อผลผลิตโดยรวมและต่อการจ้างงาน

รูป ก. ตลาดแรงงาน
รูป ข. คุลยภาพทั่วไป
รูปที่ 8.2 ผลกระทบของการเพิ่มการใช้จ่ายของรัฐบาลชั่วคราว

ก่อนการเปลี่ยนแปลงนโยบายการคลัง คุลยภาพทั่วไปของเศรษฐกิจอยู่ ณ จุด E ทั้งในรูป (ก) และ (ข) ของรูปที่ 8.2 เมื่อรัฐบาลเพิ่มการใช้จ่าย การใช้จ่ายของรัฐบาลเพิ่มขึ้นจะไม่กระทบต่อฟังก์ชันการผลิตหรือผลผลิตเพิ่มของแรงงาน (the marginal product of labor) ดังนั้นเส้นอุปสงค์ต่อแรงงานจะไม่เปลี่ยนที่ตั้ง อย่างไรก็ตาม นักเศรษฐศาสตร์คลาสสิกยุคใหม่ อธิบายว่า การเพิ่มการใช้จ่ายของรัฐบาลจะทำให้ความมั่งคั่งของแรงงานลดลง สาเหตุที่ความมั่งคั่งลดลงเพราะถ้ารัฐบาลเพิ่มการใช้จ่ายจะมีผลผลิตที่เหลือไว้สำหรับการลงทุนและการบริโภคของเอกชนลดลง ผลกระทบในทางลบของการเพิ่มการใช้จ่ายของรัฐบาลต่อความมั่งคั่งของเอกชนจะปรากฏชัดยิ่งขึ้น เมื่อเงินที่รัฐบาลนำมาใช้จ่ายได้มาจากการเพิ่มภาษีอากร ถึงแม้รัฐบาลจะใช้เงินเพิ่มขึ้นโดยไม่ขึ้นภาษีในปัจจุบันแต่คลาสสิกยุคใหม่ ก็เชื่อว่าในอนาคตรัฐบาลก็ต้องขึ้นภาษีทั้งนี้เพื่อนำเงินไปใช้เป็นเงินต้นและดอกเบี้ยเงินกู้ที่รัฐบาลกู้มาเพื่อใช้สอยเพิ่มขึ้น ดังนั้นภายใต้ข้อสมมติของคลาสสิกที่เศรษฐกิจจะอยู่ ณ การจ้างงานเต็มที่เสมอ การที่รัฐบาลใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจะเอาเงินมาจากการเพิ่มภาษีหรือไม่ก็ตาม สุดท้ายจะทำให้ประชาชนจนลง

การที่ประชาชนจนลงจะเป็นผลให้ประชาชนทำงานมากขึ้นทั้งนี้เพื่อรักษามาตรฐานในการครองชีพของประชาชนไว้ไม่ให้ต่ำลง ดังนั้นอุปทานของแรงงานจะเพิ่มขึ้น ดังนั้นเส้นอุปทานของแรงงานจะเปลี่ยนจาก NS_1 เป็น NS_2 คุณภาพในตลาดแรงงานจะเปลี่ยนจากจุด E เป็น จุด F การจ้างงานเพิ่มขึ้นแต่ค่าจ้างที่แท้จริงจะลดลง

ผลกระทบของการเพิ่มการใช้จ่ายของรัฐบาลตามกรอบของ IS-LM ของคลาสสิกยุคใหม่แสดงในรูป (8.2ข) จากรูป (ก) การจ้างงานคุณภาพเพิ่มขึ้น ผลผลิตจะเพิ่มขึ้น จาก Y_1 เป็น Y_2 เส้น FE จะย้ายจาก FE_1 เป็น FE_2

การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของการใช้จ่ายของรัฐบาลไม่เพียงแต่จะทำให้เส้น FE เคลื่อนที่ไปเท่านั้น แต่จะมีผลต่อเส้น IS ด้วย เส้น IS จะย้ายจาก IS_1 เป็น IS_2 เส้น LM จะไม่ถูกกระทบโดยตรงจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการคลัง อนึ่งการใช้จ่ายของรัฐบาลเพิ่มขึ้นแสดงว่า การออมของประเทศลดลง และอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงจะเพิ่มขึ้น

จุดตัดของเส้น IS_2 และ เส้น LM_1 ไม่ได้อยู่บนเส้น FE_2 ดังนั้นเพื่อที่จะรักษาคุณภาพทั่วไปไว้ ราคาสินค้าจะต้องสูงขึ้น ทำให้ค่าที่แท้จริงของปริมาณเงินลดลง เส้น LM_1 ย้ายไปเป็น LM_2 คุณภาพจะกลับมาอยู่ ณ จุด F ณ จุด F ทั้งผลผลิตและอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงจะสูงกว่าคุณภาพตอนเริ่มแรก ณ จุด E

ดังนั้นการเพิ่มการใช้จ่ายของรัฐบาลอย่างฉับพลันจะเพิ่มผลผลิต การจ้างงาน อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง และระดับราคา เพราะว่าการเพิ่มการจ้างงานเป็นผลของการเพิ่มอุปทานของแรงงาน แทนที่จะเป็นการเพิ่มอุปสงค์ต่อแรงงาน ดังนั้นค่าจ้างที่แท้จริงลดลงเมื่อการใช้จ่ายของรัฐบาลสูงขึ้น อาศัยกฎการลดน้อยถอยลงของประสิทธิผลเพิ่มของแรงงาน (diminishing marginal productivity of labor) การเพิ่มการจ้างงานแสดงว่าประสิทธิผลของแรงงาน โดยเฉลี่ยจะลดลงเมื่อรัฐบาลใช้จ่ายเพิ่มขึ้น

เมื่อนำเรื่องการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันในการใช้จ่ายของรัฐบาลมาพิจารณาร่วมกับการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันต่อประสิทธิผลการผลิตจะทำให้ทฤษฎี RBC สามารถใช้อธิบายพฤติกรรมของเศรษฐกิจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

8.8 การว่างงาน ในแบบจำลองของคลาสสิกยุคใหม่ (Unemployment in the Neo - Classical Model)

ในแบบจำลองของคลาสสิกตลาดแรงงานจะอยู่ในดุลยภาพเสมอ ไม่มีการว่างงาน แต่ในความเป็นจริงการว่างงานไม่เคยมีค่าเป็นศูนย์ การว่างงานจะเพิ่มขึ้นมากในช่วงเศรษฐกิจถดถอย นักเศรษฐศาสตร์คลาสสิกยุคใหม่ได้พยายามหาคำอธิบายการว่างงานที่เกิดขึ้น โดยยกเลิกข้อสมมติที่แรงงานมีคุณสมบัติเหมือนกันหมด เพราะในโลกแห่งความเป็นจริงแรงงานจะมีคุณสมบัติต่างกันทั้งในรูปความสามารถ ความชำนาญและความสนใจ ธุรกิจต่างก็ต้องการแรงงานที่มีคุณสมบัติต่างกัน ธุรกิจมีสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน ที่ตั้งก็ต่างกัน การได้งานทำไม่ได้เป็นเรื่องที่ไม่มีความเสี่ยง การหางานทำเป็นเรื่องที่ต้องมีค่าใช้จ่าย และต้องใช้เวลาเพื่อหางาน ความพยายามหางานทำโดยต้องมีค่าใช้จ่ายและใช้เวลานานเป็นปัจจัยที่ใช้อธิบายสาเหตุของการว่างงาน

นักเศรษฐศาสตร์คลาสสิกยุคใหม่บางท่าน ใช้ความแตกต่างระหว่างธุรกิจเป็นปัจจัยอธิบายว่าทำไมถึงมีการว่างงานและทำไมอัตราการว่างงานในช่วงเศรษฐกิจชะลอตัวถึงเพิ่มขึ้น กล่าวคือนักเศรษฐศาสตร์คลาสสิกอธิบายว่า และการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของประสิทธิผลและการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่กระทบทางเศรษฐกิจอื่นๆ เป็นสาเหตุทำให้เกิดเศรษฐกิจถดถอย นอกจากนี้ความไม่สอดคล้องกันระหว่างคนงานและธุรกิจ และการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของประสิทธิผลในทางลบ (adverse productivity shock) อาจจะมีกระทบอุตสาหกรรมต่างๆ ในลักษณะที่แตกต่างกัน คือในบางอุตสาหกรรมอาจต้องเลิกจ้างแรงงาน แต่บางอุตสาหกรรมอาจมีโอกาขยายการจ้างงาน ตัวอย่าง เวลาที่ราคาน้ำมันสูงขึ้นอุตสาหกรรมที่ใช้พลังงานอย่างเข้มข้น (energy-intensive industries) อาจมีการเลิกจ้างงาน ในอุตสาหกรรมที่ใช้พลังงานน้อยอาจมีการจ้างงานเพิ่มขึ้น

การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันในราคาน้ำมัน ทำให้แรงงานในอุตสาหกรรมที่ใช้พลังงานอย่างเข้มข้นตกงานและต้องหางานทำใหม่ อัตราการว่างงานจะเพิ่มขึ้น ความสามารถของคนงานที่ถูกปลดจากอุตสาหกรรมที่ใช้พลังงานอย่างเข้มข้น อาจไม่สอดคล้องกับความต้องการแรงงานในอุตสาหกรรมที่ใช้พลังงานน้อย ทำให้แรงงานเหล่านี้ต้องใช้เวลา

ในการหางานที่เหมาะสมกับความสามารถของตน ด้วยเหตุผลดังกล่าว แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของประสิทธิผลในทางลบ อาจทำให้เกิดการว่างงานขึ้น และผลผลิตของการจ้างงานลดลง

8.4 เงินในแบบจำลองของคลาสสิกยุคใหม่ (Money in the Neo - Classical Model)

เท่าที่ผ่านมาได้อธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของด้านการผลิต หรือด้านที่แท้จริง (the real shocks) เช่น การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของประสิทธิผล (productivity shocks) และการเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายของรัฐบาลอย่างฉับพลัน อย่างไรก็ตาม นักเศรษฐศาสตร์มหภาคหลายท่านเชื่อว่า การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันด้านการเงิน (the nominal shock) จะกระทบต่อวัฏจักรธุรกิจด้วย ตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันด้านการเงิน ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันด้านปริมาณเงิน และ การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของอุปสงค์ต่อเงิน

นักเศรษฐศาสตร์คลาสสิกเชื่อว่า เงินมีคุณสมบัติเป็นกลาง (neutral) แต่ในความเป็นจริงเงินไม่เป็นกลางแต่จะเป็นตัวนำการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจในลักษณะ procyclical ถ้าเงินมีลักษณะเป็นกลางทำไมการขยายตัวของอุปทานของเงินจึงทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และการลดลงของปริมาณเงินจึงทำให้เกิดการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ

นักเศรษฐศาสตร์คลาสสิกยุคใหม่ได้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการขยายตัวของเงิน (money growth) กับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (economic expansion) ในลักษณะของความเป็นเหตุเป็นผลเชิงย้อนกลับ (the reverse causation) คำว่าความเป็นเหตุเป็นผลในเชิงย้อนกลับ หมายความว่า เมื่อมีการคาดการณ์ว่าในอนาคตผลผลิตจะลดลงจะเป็นสาเหตุให้ต้องลดปริมาณเงินในปัจจุบันลง และถ้ามีการคาดการณ์ว่าในอนาคตผลผลิตจะเพิ่มขึ้น จะเป็นเหตุให้ต้องเพิ่มปริมาณเงินในปัจจุบัน เป็นการอธิบายที่เป็นเหตุเป็นผลโดยเน้นปรากฏการณ์ในอนาคตเป็นตัวกำหนดสถานการณ์ด้านนโยบายในเวลาปัจจุบัน อาศัยหลักการของความเป็นเหตุเป็นผลเชิงย้อนกลับ แสดงว่า “ เงิน ” จะเป็นตัวแปรนำการเปลี่ยนแปลง (leading variable) โดยเป็นตัวนำที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเศรษฐกิจไปในทิศทางเดียว

กัน (procyclical) กับ GDP ภายใต้ข้อสมมติของแบบจำลองของคลาสสิกที่ “เงิน” เป็นกลาง

ความเป็นเหตุเป็นผลเชิงย้อนกลับ อาจใช้อธิบายพฤติกรรมทางด้านอุปสงค์ต่อเงินได้ด้วย นั่นคือ อุปสงค์ต่อเงินขึ้นอยู่กับผลผลิตในอนาคตที่คาดการณ์ (the expected future output) และผลผลิตในปัจจุบัน (current output) สมมติว่าผู้จัดการของหน่วยธุรกิจคาดว่าธุรกิจจะขยายตัวในอีก 2-3 ไตรมาสข้างหน้า ดังนั้นเพื่อเตรียมตัวรองรับการเพิ่มขึ้นของผลผลิตที่ได้คาดการณ์ไว้ ธุรกิจจำเป็นต้องเพิ่มเงินหมุนเวียนในเวลาปัจจุบัน (เพื่อใช้ซื้อวัตถุดิบ จ้างแรงงาน และอื่นๆ) นั่นคือธุรกิจต้องการถือเงินในเวลาปัจจุบันมากขึ้น ถ้าหน่วยธุรกิจต่างๆ มีการคาดการณ์ในลักษณะเดียวกัน อุปสงค์ต่อเงินโดยรวมอาจจะเพิ่มขึ้นไปล่วงหน้าก่อนการเพิ่มขึ้นของผลผลิตตามความเป็นจริง

ถ้าสมมติว่า ธนาคารกลางได้รับรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านอุปสงค์ต่อเงิน โดยธนาคารกลางไม่มีปฏิกิริยาอะไรเลย ยังคงไม่มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินจะเกิดอุปทานรวมส่วนเกิน ราคาสินค้าจะลดลง แต่เป้าหมายของธนาคารกลางคือราคาจะต้องคงที่ ดังนั้นเพื่อที่จะรักษาระดับราคาให้คงที่ธนาคารกลางจะเพิ่มปริมาณเงินเข้าไปในระบบเศรษฐกิจให้เพียงพอกับความต้องการเงินที่เพิ่มขึ้น การทำเช่นนี้จะทำให้ปริมาณเงินสูงขึ้นไปล่วงหน้าก่อนการเพิ่มขึ้นในผลผลิต ด้วยเหตุนี้จะเห็นได้ชัดว่า ความเป็นเหตุเป็นผลเชิงย้อนกลับ (reverse causation) สามารถใช้อธิบายเกี่ยวกับแนวโน้มที่ “เงิน” เป็นตัวแปรนำการเปลี่ยนแปลงผลผลิต การอธิบายโดยให้เหตุผลเชิงย้อนกลับ ไม่ได้ปฏิเสธความไม่เป็นกลางของเงิน ถ้านำหลักการอธิบายที่เป็นเหตุเป็นผลในลักษณะย้อนกลับมาใช้ร่วมกับความไม่เป็นกลางทางการเงิน (monetary nonneutrality) เรา สามารถอธิบายพฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันของเงิน (the procyclical behavior of money) กับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ตัวอย่าง แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเงินและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ในเทศกาลขึ้นปีใหม่ โดยหลักการของเรื่องความเป็นเหตุเป็นผลเชิงย้อนกลับ (the reverse causation) จะได้ว่า การขยายตัวของเงินที่มากกว่าปกติจะเกิดขึ้นพร้อมๆกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (economic boom) และการขยายตัวของปริมาณเงินที่ต่ำกว่าปกติ จะเกิดขึ้นพร้อมๆกับการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ (recession) ทั้งนี้เพราะการขยายของเงินจะตอบสนองต่อการเปลี่ยน

แปลงในผลผลิต ไม่ได้เป็นเพราะการเพิ่มปริมาณเงินเป็นเหตุให้มีการเปลี่ยนแปลงในผลผลิต ในช่วงเทศกาลปีใหม่ เป็นวาระที่ประชาชนซื้อของขวัญประจำปีใหม่ซึ่งกันและกัน ดังนั้นในช่วงปีใหม่กิจกรรมทางเศรษฐกิจต้องเป็นเหตุทำให้อุปทานของเงินสูงขึ้น ไม่ใช่อุปทานของเงินเพิ่มทำให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

8.5 ความไม่เป็นกลางของเงิน (The Nonneutrality of Money)

แม้หลักการเกี่ยวกับความเป็นเหตุเป็นผลเชิงย้อนกลับจะสามารถอธิบายพฤติกรรมของเงินว่ามีลักษณะเป็นตัวแปรนำการเปลี่ยนแปลง (leading) และการเปลี่ยนแปลงมีลักษณะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน (procyclical) แต่ก็ไม่สามารถอธิบายความไม่เป็นกลางของเงินได้ชัดเจน เพื่อที่จะพิจารณาว่าเงินมีความเป็นกลางหรือไม่ จะพิจารณาจากผลของการศึกษาของ Milton Freidman และ Anna J.Schwartz ในเรื่อง “A Monetary History of the United stated, 1867-1960” ทั้งสองท่านได้วิเคราะห์สาเหตุของความผันผวนของปริมาณเงินและความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของเงินกับตัวแปรทางเศรษฐกิจอื่นๆ โดยสรุปได้ว่า

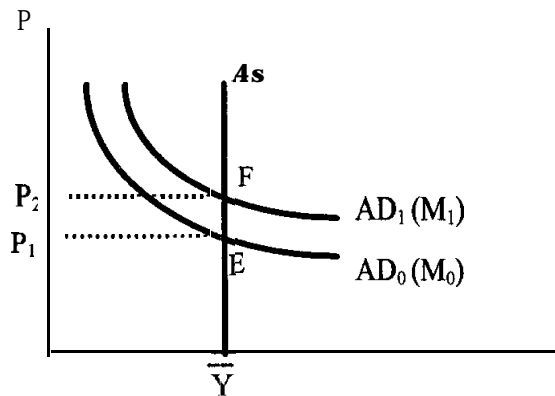
1. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของปริมาณของเงินมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการเปลี่ยนแปลงในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (economic activity) รายได้ในรูปตัวเงิน (nominal income) และราคา (price)
2. การเปลี่ยนแปลงทางการเงินและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันสูง
3. การเปลี่ยนแปลงทางการเงินไม่ได้เป็นไปอย่างอิสระ แต่ก็ไม่ได้สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

ข้อสรุป 2 ข้อแรกได้ย้ำถึงความจริงที่ว่าเงินมีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะ procyclical ข้อสรุปข้อที่ 3 แสดงว่า the reverse causation ไม่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างเงินและรายได้ที่แท้จริงหรือผลผลิต ทั้ง Friedman และ Schwartz อธิบายว่าการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินไม่ได้เป็นการตอบสนองต่อเงื่อนไขของเศรษฐศาสตร์มหภาค แต่เป็นผลการ

เปลี่ยนแปลงจากปัจจัยอื่นเช่น การค้นพบทองคำใหม่ การเปลี่ยนแปลงในสถาบันทางการเงิน การเปลี่ยนแปลงผู้นำของธนาคารกลาง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยเหล่านี้ทำให้ปริมาณเงินเพิ่มขึ้นอย่างเป็นอิสระ และมีผลทำให้ผลผลิตเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงิน ผลการศึกษานี้ได้แสดงให้เห็นชัดว่าเงินไม่เป็นกลาง

Christina Romar และ David Romar จาก the University of California ณ Berkelay ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของเงิน ในลักษณะเดียวกันกับที่ Friedman และ Schwartz โดยได้ศึกษาในช่วง 1979 - 1982 และได้สรุปว่าเงินไม่เป็นกลาง (money is not neutral)

8.6 ความเป็นกลางทางการเงินในแบบจำลอง อุปสงค์รวม-อุปทานรวม

รูปที่ 8.3 ความเป็นกลางของเงิน

เราสามารถใช้เส้นอุปสงค์และเส้นอุปทานรวมแสดงความเป็นกลางของเงินในแบบจำลองของคลาสสิก ดังแสดงในรูปที่ 8.3

สมมติเริ่มแรกเศรษฐกิจอยู่ในดุลยภาพ ณ จุด E ซึ่งเป็นจุดที่เส้นอุปสงค์รวม $AD_0(M_0)$ ตัดกับเส้นอุปทานรวมซึ่งเป็นตั้งฉาก AS ราคาสินค้าดุลยภาพคือ P_1 และ ผลผลิตดุลยภาพคือ $\bar{Y}$ สมมติ ปริมาณเงินเพิ่มขึ้น 10 % เส้นอุปทานรวมจะเพิ่มขึ้นจาก $AD_0(M_0)$ เป็น $AD_1(M_1)$ ระยะระหว่าง $AD_0(M_0)$ กับ $AD_1(M_1)$ ตามแนวตั้ง จะเท่ากับ 10 % ด้วย จุด

ดุลยภาพจุดใหม่จะอยู่ ณ จุด F ราคาสินค้าจะสูงขึ้น 10 % ราคาสินค้าจะเปลี่ยนจาก P_1 เป็น P_2 ในขณะที่ผลผลิตไม่เปลี่ยนแปลง ทั้งนี้เพราะเส้นอุปทานรวมไม่ถูกกระทบจากการเพิ่มขึ้นของปริมาณเงินในรูปตัวเงิน ดังนั้นเงินจึงเป็นกลางในแบบจำลองของคลาสสิก

นักเศรษฐศาสตร์คลาสสิกยุคใหม่ ได้อธิบายความเป็นกลางหรือไม่เป็นกลางของเงิน โดยอาศัยทฤษฎีการรับรู้ที่ผิดพลาด (the misperceptions theory) ซึ่งนำเสนอครั้งแรกโดย Milton Friedman แต่มาได้รับการยอมรับอย่างมากเพื่อมีการนำเสนอใหม่อีกครั้งโดย Robert E. Lucas, Jr. แห่ง The University of Chicago

8.7 ทฤษฎีการรับรู้ที่ผิดพลาด (the misperceptions theory)

อธิบายว่า อุปทานของผลผลิตโดยรวมจะมากกว่าระดับการจ้างงานเต็มที่เมื่อระดับราคาตามความเป็นจริงสูงกว่าราคาตลาดที่คาดการณ์ ดังนั้น เมื่อกำหนดราคาตลาดที่คาดการณ์ให้เส้นอุปทานรวมที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาตามความเป็นจริงกับอุปทานรวมจะเป็นเส้นลาดชันจากซ้ายไปขวาดังความสัมพันธ์ที่แสดงด้วยสมการ

$$Y = \bar{Y} + b(P - P^c)$$

b = แสดงการตอบสนองของผลผลิตกับความแตกต่างระหว่างราคาตามความเป็นจริงกับราคาตลาดที่คาดการณ์

P = ราคาตามความเป็นจริง

P^c = ราคาตลาดที่คาดการณ์

Y = ผลผลิต

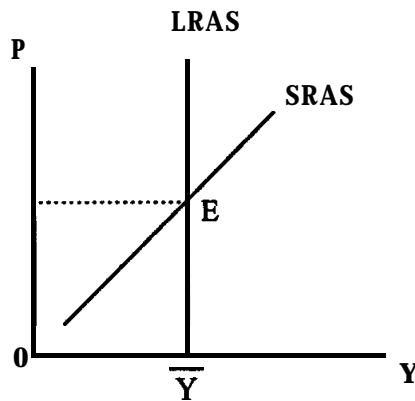
$\bar{Y}$ = ผลผลิต ณ ระดับการจ้างงานเต็มที่

ถ้า $(P = P^c)$ ดังนั้น $Y = \bar{Y}$ ผลผลิตจะอยู่ ณ ระดับการจ้างงานเต็มที่

ถ้า $(P > P^c)$ ดังนั้น $Y > \bar{Y}$ ผลผลิตจะมากกว่าผลผลิต ณ ระดับการจ้างงานเต็มที่

ถ้า $(P < P^c)$ ดังนั้น $Y < \bar{Y}$ ผลผลิตจะน้อยกว่าผลผลิต ณ ระดับการจ้างงานเต็มที่

เส้นอุปทานรวมที่ได้จากสมการนี้จะเป็นเส้นที่ลาดขึ้นจากซ้ายไปขวา และเป็นเส้นอุปทานรวมระยะสั้น (the short-run aggregate supply curve : SRAS)

รูปที่ 8.4 เส้นอุปทานรวมระยะสั้นและระยะยาว

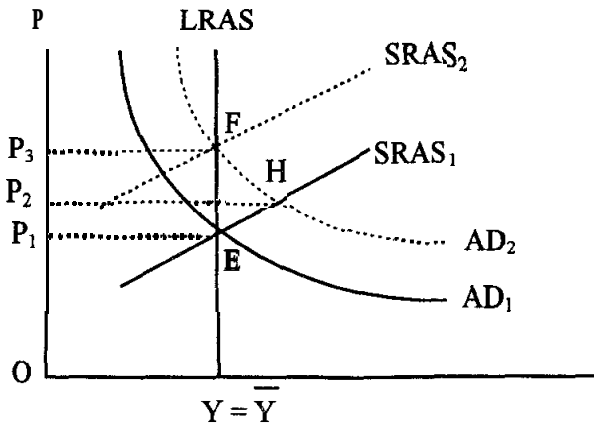
ในระยะยาวประชาชนจะเรียนรู้ว่าอะไรเกิดขึ้นกับระดับราคา จะมีการปรับราคาสินค้าที่คาดการณ์ใหม่ให้เท่ากับราคาตามความเป็นจริง ($P = P^c$) เมื่อราคาที่คาดการณ์เท่ากับราคาตามความเป็นจริงและไม่มีการรับรู้ที่ผิดพลาดอีก ผู้ผลิตจะทำการผลิต ณ ระดับการจ้างงานเต็มที่ ในรูปที่ 8.4 ระยะยาว $P = P^c$ และ $Y = \bar{Y}$ เส้นอุปทานรวมระยะยาวจะเป็นเส้นตั้งฉากซึ่งเป็นเส้นอุปทานรวมในระยะยาว (the long run aggregate supply curve : LRAS) ไม่ขึ้นอยู่กักระดับราคา เส้นอุปทานรวมระยะยาวเป็นเส้นตั้งฉากเหมือนกรณีแบบจำลองของคลาสสิกเบื้องต้น (the basic classical model)

8.8 นโยบายการเงินและทฤษฎีการรับรู้อย่างผิด ๆ (Monetary policy and misperceptions theory)

การตรวจสอบความเป็นกลางทางการเงิน (the neutrality of money) โดยอาศัยทฤษฎีการรับรู้อย่างผิด ๆ โดยเน้นผลของการเปลี่ยนแปลงตามที่คาดการณ์ (anticipated change) และการเปลี่ยนแปลงโดยไม่คาดการณ์ (unanticipated change) ในปริมาณเงิน ซึ่ง

การเปลี่ยนแปลงโดยไม่คาดการณ์ในปริมาณเงินมีผลกระทบที่แท้จริง (real effect) แต่การเปลี่ยนแปลงตามที่คาดการณ์จะเป็นกลาง (neutral) และไม่มีผลกระทบที่แท้จริง

ก. การเปลี่ยนแปลงโดยไม่คาดการณ์ของปริมาณเงิน

รูปที่ 8.5 การเพิ่มปริมาณเงินโดยไม่คาดการณ์

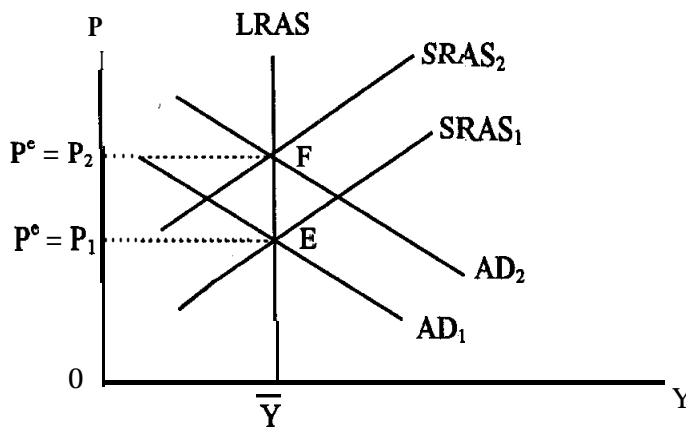
สมมติเศรษฐกิจเริ่มแรกอยู่ในดุลยภาพ ณ จุด E ซึ่งเป็นจุดตัดของอุปสงค์รวม AD_1 และเส้นอุปทานรวมระยะสั้น $SRAS_1$ ณ จุดนี้ผลผลิตเท่ากับผลผลิต ณ ระดับการจ้างงานเต็มที $Y = \bar{Y}$ ระดับราคาตามความเป็นจริงเท่ากับระดับราคาที่คาดการณ์ $P_1 = P^e$ สมมติว่าประชาชนคาดว่าปริมาณเงินและระดับราคางที่ สมมติว่าธนาคารกลางเพิ่มปริมาณเงินโดยไม่มีใครคาดหมายมาก่อน 10 % การเพิ่มปริมาณเงิน 10 % มีผลให้เส้น AD เคลื่อนจาก AD_1 เป็น AD_2 ระดับราคาจะเพิ่มขึ้น 10 % ทุกระดับผลผลิต สมมติระดับราคาที่คาดการณ์ยังคงเดิมคือ $P_1 = P^e$ ดังนั้นเส้นอุปทานระยะสั้นจะไม่เปลี่ยนแปลง คือยังคงเป็นเส้นที่ลากผ่านจุด E การเพิ่มขึ้นในอุปสงค์รวมทำให้ราคาสินค้าเพิ่มขึ้นเป็น P_2 ซึ่งเป็นจุดที่กำหนดโดยอุปสงค์รวม AD_2 ตัดกับ $SRAS_1$ หรือที่จุด H ณ จุด H ราคาตามความเป็นจริง P_2 สูงกว่าราคาที่คาดการณ์ $P_1 = P^e$ และ ผลผลิตมากกว่าผลผลิต ณ Y เพราะว่าการเพิ่มปริมาณเงินนำไปสู่การเพิ่มผลผลิต ดุลยภาพ ณ จุด H จะอยู่ได้ไม่นาน เพราะเมื่อประชาชนรับรู้

ความจริงว่า ราคาที่เป็นจริงสูงกว่าราคาที่คาดการณ์ ประชาชนจะปรับราคาที่คาดการณ์ให้สอดคล้องกับราคาตามความเป็นจริง

นั่นคือ ประชาชนจะปรับราคาที่คาดการณ์ให้สูงขึ้นตามการสูงขึ้นของราคาตามความเป็นจริง ในระยะยาวราคาที่คาดการณ์จะปรับจนเท่ากับราคาตามความเป็นจริง เส้นอุปทานรวมระยะสั้นจะเคลื่อนย้าย จาก $SRAS_1$ เป็น $SRAS_2$ เส้น $SRAS_2$ ตัดกับ AD_2 และ $LRAS$ ณ จุด F ณ จุด F ผลผลิตจะเท่ากับผลผลิต ณ ระดับการจ้างงานเต็มที่ ($\bar{Y}$) และราคาสินค้าสูงขึ้นเป็น P_3 คือเพิ่มขึ้น 10 %

สรุป อาศัยทฤษฎีการรับรู้อย่างผิดๆ การเพิ่มปริมาณเงินโดยไม่คาดการณ์ในระยะสั้นจะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นและเงินไม่เฟ้อกลาง อย่างไรก็ตามการเพิ่มปริมาณเงินโดยไม่คาดการณ์ในระยะยาวเงินจะเป็นกลาง

ข. การเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินตามที่คาดการณ์

รูปที่ 8.6 การเพิ่มปริมาณเงินตามที่คาดการณ์

สมมติจุดดุลยภาพเริ่มแรกอยู่ ณ จุด E ซึ่งเป็นจุดตัดระหว่าง AD_1 , $SRAS_1$ และ $LRAS$ ผลผลิตอยู่ ณ การจ้างงานเต็มที่ ($\bar{Y}$) ระดับราคาตามความเป็นจริงเท่ากับราคา
ที่คาดการณ์ ($P_1 = P^c$)

สมมติธนาคารกลางประกาศว่าธนาคารกำลังจะเพิ่มปริมาณเงินร้อยละ 10 และสังคมเชื่อว่าธนาคารจะต้องเพิ่มปริมาณเงินแน่นอน

การเพิ่มปริมาณเงิน 10 เปอร์เซ็นต์ ทำให้เส้นอุปสงค์รวมเพิ่มขึ้นจาก AD_1 เป็น AD_2 ในกรณีนี้เส้น $SRAS_1$ จะย้ายเป็น $SRAS_2$ เพราะสังคมคาดการณ์ว่าระดับราคาจะสูงขึ้นทันทีที่ปริมาณเงินเพิ่มขึ้น สมมติว่าสังคมคาดคะเนว่าราคาสินค้าจะสูงขึ้นร้อยละ 10 เช่นเดียวกับการเพิ่มปริมาณเงิน ราคาจะสูงจาก P_1 เป็น P_2 เส้น $SRAS_2$ จะตัดกับเส้น $LRAS$ ณ จุด F โดยที่ผลผลิตไม่เปลี่ยนแปลง ผลผลิตจะอยู่ ณ $\bar{Y}$ ระดับราคาที่คาดการณ์จะเท่ากับราคาตามความเป็นจริง ($P_1 = P^c$) ณ จุด F เส้น AD_2 ตัดกับเส้น $SRAS_2$ ด้วย ณ จุดดุลยภาพจุดใหม่ ผลผลิตจะเท่ากับผลผลิต ณ ระดับการจ้างงานเต็มที่ และราคาสูงกว่าราคาเดิมร้อยละ 10 ดังนั้น การเพิ่มปริมาณเงินตามการคาดหมายจะไม่กระทบผลผลิต แต่มีผลทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้นในทำนองเดียวกัน การลดลงของปริมาณเงินตามที่คาดหมายจะไม่กระทบต่อผลผลิตหรือตัวแปรที่แท้จริงอื่นๆ แต่จะทำให้ระดับราคาสินค้าลดลง

สรุป การเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินตามที่คาดหมาย เงินจะเป็นกลาง (neutral) ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

สรุป

การวิเคราะห์ว่าวัฏจักรธุรกิจของคลาสสิกยุคใหม่ ภายใต้ข้อสมมติที่ค่าจ้างและราคาสามารถปรับตัวเองได้อย่างรวดเร็วเพื่อนำเศรษฐกิจมาอยู่ ณ ดุลยภาพ ทฤษฎีวัฏจักรธุรกิจที่แท้จริง (The real business cycle :RBC) เป็นทฤษฎีของคลาสสิกยุคใหม่ที่เน้นว่าสาเหตุของความผันผวนของวัฏจักรธุรกิจ คือการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันด้านประสิทธิภาพ (productivity shock) หรือการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันด้านฟังก์ชันการผลิต ทฤษฎี RBC สามารถอธิบายพฤติกรรมเชิงวัฏจักรของ การจ้างงาน ค่าที่แท้จริง และประสิทธิภาพของแรงงาน ว่ามีลักษณะเป็น procyclical นอกจากนี้การวิเคราะห์วัฏจักรธุรกิจของคลาสสิกยุคใหม่ ยังอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของตัวแปรอื่นที่มีต่อวัฏจักรธุรกิจด้วย เช่นการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของการใช้จ่ายของรัฐบาล

เงินเป็นกลางหมายความว่า การเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินในรูปตัวเงินและการเปลี่ยนแปลงราคาจะเปลี่ยนในสัดส่วนเดียวกัน ดังนั้น ค่าที่จริงของปริมาณเงินไม่เปลี่ยนแปลงและตัวแปรที่แท้จริงอื่นๆ ไม่ถูกระทบ เช่น ผลผลิต การจ้างงาน และอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง การเพิ่มปริมาณเงินตามที่คาดการณ์จะเป็นกลางทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินโดยไม่คาดการณ์ จะกระทบผลผลิตและทฤษฎีการรับรู้ ข้อมูลที่ผิดพลาด (the misperception theory) อธิบายว่า การรับรู้ข้อมูลอย่างผิดพลาดจะเป็นสาเหตุทำให้เกิดวัฏจักรธุรกิจ